

Asia: VN/1195/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi työriitojen sovittelusta ja eräiden työtaistelutoimenpiteiden edellytyksistä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot

HUS-yhtymä pitää hyvänä, että esityksessä on asetettu työntekijäjärjestöille velvollisuus varmistaa, ettei työtaistelu vaaranna keskeisiä oikeushyviä. Esityksessä ei kuitenkaan ole riittävän tehokkaasti määritelty keinoja suojelutyön järjestämiseksi, jos työntekijäjärjestöt laiminlyövät esitetyn velvollisuuden.

Suojelutyön järjestäminen on pääsääntöisesti toiminut viime vuosiin saakka vakiintuneesti ja ilman suuria ongelmia. Vuoden 2022 ns. hoitajalakkojen yhteydessä näin ei kuitenkaan tapahtunut. Suojelutyöneuvottelut olivat varsin raskaat ja HUS neuvotteli käytännössä joka päivälle erikseen suojelutyön tekijät yksittäisen henkilön osalta.

Ristiriita syntyi suojelutyötarpeen määrittelystä ja reunaehtojen puuttumisesta. Neuvottelevilla osapuolilla oli asiasta hyvin erilainen käsitys. Toimintojen turvaamiseksi suojelutyö on määriteltävä paremmin reunaehtoineen, jotta suojelutyö voidaan turvata kaikissa tilanteissa.

Potilaiden hoidon osalta arviointia ei voinut tehdä lääketieteellisin perustein vaan arvion esim. hoidon kiireellisyydestä teki lakossa oleva järjestö. Potilashoidosta vastuussa olevat olivat laatineet etukäteen skenaarion tarvittavasta henkilöstöstä, jolla potilasturvallisuus olisi voitu taata. Alkuvaiheessa järjestöjen esitys henkilöstöstä oli n. 10% tästä, lakon pitkittyessä tilanne parani hieman.

Lakon ajalta kertyi lukuisa määrä vakavia vaaratilanneilmoituksia (Haipro). Kuvaavaa oli ymmärtämättömyys hoitoketjujen toiminnasta eli diagnostiset tutkimukset olivat minimaaliset (sekä ESH että PTH), jolloin esim. syöpäpotilaiden diagnostiikka ja hoito viivästyi merkittävästi. Kuvantamisen jonoja purettiin puoli vuotta lakon jälkeenkin.

Lakon loppuvaiheessa oli hyvin lähellä, että annettu suojelutyöresurssi olisi sulkenut HUSin yksittäisen sairaalan ja sydäninfarktien hoito olisi voitu turvata vain 24h eteenpäin.

1 §

-

3 §

-

8 c §

-

8 d §

-

8 e §

-

8 f §

-

8 g §

-

18 a §

-

18 b §

-

18 c §

-

18 d §

-

Lausunnonantajia pyydetään lausumaan siitä, onko työmarkkinoilla kohdattu ongelmia suojelutyöhön liittyen.

-

Onko hätätyötä koskevaa sääntelyä tarpeen muuttaa ottaen huomioon lakiehdotukset ja jos on, millä tavalla?

-

Oikeusministeriötä pyydetään lausumaan erityisesti ehdotettaviin säännöksiin liittyvistä prosessuaalisista kysymyksistä (ml. oikeudenkäymiskaaren ja ulosottokaaren säännösten soveltuminen), ehdotettavien säännösten nojalla oikeudenvastaisesta työtaistelusta aiheutuvien vahinkojen korvaamiseen liittyvistä kysymyksistä (vahingonkorvauslain soveltuminen) sekä kaksoisrangaistavuuden kiellon soveltumisesta tilanteessa, jossa työtaistelu olisi sekä työrauhavelvollisuuden vastainen että ehdotettavien säännösten nojalla oikeudenvastainen.

-

Asianajajaliittoa pyydetään lausumaan erityisesti ehdotettaviin säännöksiin liittyvistä prosessuaalisista kysymyksistä.

-

Lindholm Laura
HUS-Yhtymä